

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Γεωργίου Αποατολοπούλου, Το Γυμνάσιον και Οικοτροφείον Τσοτυλίου. Κοζάνη 1938. Σελ. 68.

Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

doi: [10.12681/makedonika.9374](https://doi.org/10.12681/makedonika.9374)

Copyright © 2016, Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τζιάτζιος Ε. Σ. (2017). Γεωργίου Αποατολοπούλου, Το Γυμνάσιον και Οικοτροφείον Τσοτυλίου. Κοζάνη 1938. Σελ. 68. *Μακεδονικά*, 1, 593-594. <https://doi.org/10.12681/makedonika.9374>

ἐπαναστατικά γεγονότα καὶ τὴν ἀπάνθρωπον σφαγὴν τῶν προυχόντων. Εἰς τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον κεφάλαιον ὁ συγγραφεὺς δίδει βιογραφικά σημεῖωματα τῶν μαρτυρησάντων προσώπων.

Βεβαίως δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ αὐστηρᾶς ἐπιστημονικῆς ἱστορικῆς πραγματείας, ἀλλὰ περὶ ἐκλαϊκεύσεως ἑνὸς τόσον παραμεληθέντος ὅσον καὶ σπουδαίου θέματος, γνωστὸν δὲ εἶναι πόσον σπάνιοι εἶναι αἱ σύντομοι καὶ ὠραία γραμμῆναι ἐκλαϊκευτικαὶ ἱστορικαὶ μελέται παρ' ἡμῖν. Ἡ μελέτη αὕτη τοῦ κ. Θεοδωρίδου, προῖον μᾶλλον λογοτέχνου, εἶναι γραμμῆναι εἰς ὠραίαν δημοτικὴν γλῶσσαν, προτέρημα καὶ τοῦτο τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκδόσεως, ἢ ὅποια στολιζέται μὲ δύο σχέδια τοῦ ζωγράφου κ. Πολ. Ρέγκου, ἐμπνευσμένα ἀπὸ παλαιὰς εἰκόνας τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Γεωργίου Ἀποστολοπούλου, Τὸ Γυμνάσιον καὶ Οἰκοτροφεῖον Τσοτυλίου.
Κοζάνη 1938. Σελ. 68.

Τὰ σχολεῖα ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συνέβαλον μεγάλως εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἔθνικῆς συνειδήσεως τόσον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, ὅσον καὶ μετ' αὐτὴν ἰδιαιτέρως μάλιστα μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνεξαρτήτου ἑλληνικοῦ κράτους ἐργάσθησαν ὅσον οὐδὲν ἄλλο εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν καὶ τόνωσιν τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματος, προετοιμάσαντα οὕτω τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, τὸν πρόδρομον τῆς ἡρωϊκῆς ἐξορμῆσεως τοῦ 1912-1913.

Ἐν ἀπὸ τὰ σχολεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐστάθησαν πραγματικοὶ ἔθνικοι φάροι εἶναι καὶ τὸ Γυμνάσιον - Οἰκοτροφεῖον Τσοτυλίου τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Ἰδρύσεως τοῦτου ἀνέλαβον οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγκατεστημένοι Δυτικομακεδόνες διὰ τῆς συστάσεως τοῦ 1871 σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μακεδονικὴ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης» πρωτοστατούντων τῶν Κωνστ. Θωμαΐδου ἐκ Βλάτσης, τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας Ἰωαννικίου ἐκ Ραδοβιστίου (Ροδοχωρίου) Βοῦου καὶ τοῦ Ἱεροδιακόνου Στεφάνου Νούκα ἐκ Δραμίστης (Δάφνης) τῆς Ἀνασελίτης, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς συλλογῆς ἐράνων ἐπέτυχον τὴν λειτουργίαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τοῦ πρώτου δημοτικοῦ σχολείου μετὰ δύο τάξεων σχολαρχείου ἐν Τσοτυλίῳ. Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ περιλάμπρος δρᾶσις τοῦ σχολείου τούτου, τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὁποίου μᾶς δίδει εἰς τὸ βιβλίον του ὁ κ. Ἀποστολόπουλος, τελειόφοιτος τοῦ ἰδίου Γυμνασίου.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλίου ἐκτίθενται τὰ σχετικὰ μὲ τὴν σύστασιν τῆς Ἀδελφότητος, παρατιθεμένου καὶ καταλόγου τῶν Ἰδρυτικῶν μελῶν τῆς, τὰ περὶ τοῦ ἀγιάσματος Βεφᾶ Μεϊδάν, τοῦ προσωρινοῦ κλεισίματος τοῦ σχολείου, τῆς ἀνεγέρσεως τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων καὶ γενικῶς τὰ τῆς δράσεως τοῦ Γυμνασίου ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἀναπτύσσεται ἡ δρᾶσις τοῦ σχολείου ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι σήμερον καθὼς καὶ ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου τῆς Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος, ἐπανιδρυθείσης τὸ 1924 ἐν Θεσσαλονίκῃ, τῆς ὁποίας Ἀδελφότητος τὸ ἔργον ἐξαίρετα κατωτέρω. Τὸ βιβλίον κοσμεῖται διὰ 35 ὁλοσελίδων ἢ μὴ φωτογραφικῶν, ἀναφερομένων εἰς τὰ δρᾶσαντα πρόσωπα.

Ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς προσεπάθησε διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσίν του στοιχείων καὶ τῶν προφορικῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας τόσον φιλοπόνως συνέ-

λεξεν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν συνδεδεμένων μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ σχολείου προσώπων, νὰ μᾶς δώσῃ ἱκανοποιητικὴν πῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰδρύματος. Εἰργάσθη φιλοτίμως καὶ ἡ ἐργασία του αὐτὴ ὡς λεύκωμα ἐξυπηρετεῖ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐξεδόθη καὶ ὡς ἀποτελοῦσα τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συμβολὴν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ μίαν διεξοδικωτέραν καὶ πληρεστέραν μελέτην. Βεβαίως θὰ ἀνέμενέ τις κάπως συστηματικωτέραν τὴν μελέτην ταύτην καὶ ἀπὸ ἐκδοτικῆς δὲ ἀπόψεως περισσότερον ἐπιμελημένην.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Θεοδώρου Μ. Νάτσινα, Οἱ Μακεδόνες πρᾶμματευντάδες εἰς τὰς χώρας Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας. Θεσσαλονίκη 1939. Σελ. 72.

Ὁ συγγραφεὺς ἐδημοσίευσε δύο διαλέξεις του μὲ τὸ ἀνωτέρω θέμα γενομένης εἰς τὴν «Εὐξείνου Λέσχην» κατὰ τὰ 1938 καὶ 1939. Εἰς τὴν μελέτην του ταύτην ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Δυτικομακεδόνων ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ, τὴν δημιουργίαν τῶν κοινοτήτων καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν προεπαναστατικὴν δρᾶσιν. Κυρίως ἐνδιέτριψεν εἰς τὴν Κοινότητα τῆς Βιέννης, τῆς ὁποίας ἀνέπτυξε τὴν κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν κίνησιν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Ὁ κ. Νάτσινας δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν πλουσίαν σχετικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου βιβλιογραφίαν καὶ περιωρίσθη εἰς ἐλάχιστα βοηθήματα. Σκοπὸς τοῦ συγγραφέως δὲν ἦτο νὰ μᾶς δώσῃ ἐπιστημονικὴν πραγματείαν, ἀλλὰ μίαν ἐναργῆ εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν συμπατριωτῶν μας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ μίαν σελίδα τῆς νεωτέρας μας ἱστορίας, ἡ ὁποία εἶναι παντελῶς ἀγνωστος εἰς τοὺς πολλοὺς.

Τὸ βιβλίον στολιζέται διὰ 15 εἰκόνων ἐκ τῆς ζωῆς τῶν Μακεδόνων πρᾶμματευντῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Ἄντ. Σιγάλα, καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, Ὁ Ἄγιος Δημήτριος καὶ ὁ γνήσιος Ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς. Λόγος πανηγυρικὸς ῥηθὴς τῇ 26ῃ Ὀκτωβρίου 1940 ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ 28ῃ ἐπετειῶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη 1940. Σελ. 28.

«Οἱ λόγοι γενικῶς δὲν διαβάζονται, ἀλλ' ἀκούονται», γράφει εἰς τὸν πρόλογόν του ὁ κ. Σιγάλας· ὁ λόγος ὅμως οὗτος ἐκδοθεὶς σήμερον ἔχει μίαν τραγικὴν ἐπικαιρότητα. Προφητικὸς εἰς τὰς ἐξαγγελίας του, εἰσδύει εἰς τὰ κατὰβῃα τῆς ψυχῆς μας καὶ συγκινεῖ τὰς καρδίας διὰ τῶν πλήρως πεποθησῶν ῥήσεων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἑθνους τοῦ Ἑλληνικοῦ. Συναισθήματα ἱεροῦ πατριωτισμοῦ δημιουργοῦνται εἰς τὸν ἀναγνώστην καὶ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του, ἰδίως κατὰ τὰς σημερινὰς διὰ τὸ Ἑθνος μας κοσμογονικὰς περιστάσεις, ν' ἀποτελῇ μέρος τῆς ἀνωτέρας ἐκείνης ἠθικῆς δυνάμεως, τῆς διεπούσης τὰς τύχας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κάθε λόγος καὶ κάθε φράσις εἶναι καὶ ἓνα ἐγερτήριον σάλπισμα, ἓνας ὑπέροχος παιὰν πολεμικός, ἓνα πατριωτικὸν σύνθημα. Ἐξεφωνήθησαν καὶ ἐγράφησαν καὶ ἄλλοτε